

ОСНОВИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИН»

**Підготувати 3 реферати на вибір,
або 2 презентації на вибір**

1. Безпека людини – необхідна умова сталого розвитку сучасного суспільства. Однією з вимірювання показників класифікаційної ознаки НС та їх порогові значення у природному середовищі, у виробничій сфері життєдіяльності, у соціальній сфері життєдіяльності.
2. Життєдіяльність як фізіологічно-структурне поняття.
Система "людина-техніка-середовище". Її основні характеристики. Поняття про людський чинник, його роль у виникненні небезпеки.
3. Системний підхід у безпеці життєдіяльності.
Міжнародне співробітництво з питань безпеки життєдіяльності людини.
4. Об'єкти підвищеної небезпеки та класи їхньої небезпечності.
Визначення потенційно-небезпечних об'єктів і територій.
5. Навколишнє середовище – джерело життєдіяльності людини.
Абіотичні й біотичні фактори природного середовища.
Характеристика небезпечних геологічних процесів і явищ. Вражуючі фактори, що ними формуються, характер їхньої дії на людей, навколишнє середовище та об'єкти економіки.
6. Негативний вплив на життєдіяльність людей та функціонування об'єктів економіки небезпечних метеорологічних явищ. Небезпечні гідрологічні процеси і явища. Вражуючі фактори, що ними формуються, характер їхньої дії на людей, навколишнє середовище та об'єкти економіки.
7. Пожежі у природних екосистемах. Біологічні небезпеки. Вражуючі фактори біологічної дії. Вплив космічних факторів на життєдіяльність усього живого на Землі. Екологічна характеристика життєдіяльності людини.
8. Ноосфера – наступний етап розвитку людства. Регіональний комплекс природних загроз. Комплекс заходів із запобігання природних НС та організації дій щодо усунення їхніх негативних наслідків.
9. Небезпечні виробничі й побутові фактори техногенного середовища. Промислові аварії, катастрофи та їхні наслідки. Рівні виробничих аварій залежно від їхнього масштабу. Небезпечні події на транспорті та аварії на транспортних комунікаціях.
10. Гідродинамічні об'єкти та їхнє призначення. Причини виникнення гідродинамічних небезпек (аварій). Загальні поняття про основи теорії розвитку та припинення горіння. Зони горіння, теплового впливу, задимлення, токсичності.
11. Фактори техногенних вибухів, що призводять до ураження людей,

руйнування будівель, споруд, технічного устаткування і забруднення навколошнього середовища. Основи забезпечення пожежної безпеки підприємств, установ, організацій. Відповіальність за порушення (невиконання) вимог пожежної безпеки.

12. Класифікація радіаційних аварій за характером дії і масштабами.

Фази аварій та фактори радіаційного впливу на людину. Нормування радіаційної безпеки. Рівні втручання у разі радіаційної аварії.

13. Характеристика класів небезпечності хімічних речовин згідно зі ступенем їх впливу на організм людини. Класифікація суб'єктів господарювання і адміністративно-територіальних одиниць за хімічною небезпекою. Організація дозиметричного й хімічного контролю.

14. Загальні вимоги до безпечності технологічного обладнання, виробничих процесів, будівель і споруд. Комплекс робіт на об'єкті з попередження НС, локалізації та ліквідації їхніх наслідків.

15. Роль міжнародних організацій у вирішенні глобальних проблем безпеки. Можливі шляхи підвищення глобальної безпеки.

Гонка озброєнь. Важелі світової економічної війни, її негативні наслідки.

16. Шляхи подолання екологічної кризи. Соціально-політичні конфлікти з використанням звичайної зброї та засобів масового ураження.

17. Види тероризму, його первинні, вторинні та каскадні вражаючі фактори. Класифікація об'єктів щодо забезпечення захисту від терористичних дій. Антитерористичні критерії оцінки вразливості та підвищення стійкості роботи об'єктів підвищеної небезпеки.

18. Алкоголь, паління, наркотики, негативні наслідки їх впливу на здоров'я людини. Методи боротьби зі шкідливими звичками.

19. Психологічна надійність людини та її роль у забезпеченні безпеки. Психологічна та медична реабілітація постраждалого населення. Основи підвищення психофізіологічної стійкості кадрів до професійних небезпек.

20. Система "людина-техніка-середовище". Її основні характеристики. Системний підхід у безпеці життєдіяльності.

Аналіз ризику – основа управління безпекою. Понятійний апарат аналізу ризику. Основні принципи керування ризиками.

21. Розподіл підприємств, установ та організацій за ступенем ризику їхньої господарської діяльності щодо забезпечення безпеки та захисту населення і територій від НС. Вибір методів (відмова від ризиків, зниження, передача й ухвалення) та інструментів управління виявленим ризиком.

22. Визначення наявних проблем із безпеки і захисту ОГ у НС, рівня їхнього ризику. Галузеві вимоги і норми щодо забезпечення сталого функціонування ОГ та контролю за станом його основних фондів.

23. Робота органів законодавчої та виконавчої влади України з питань забезпечення безпеки населення. Загальні норми законодавства, підзаконних актів, стандарти і технічні умови, технічні і адміністративні регламенти, що

регламентують принципи і механізми регулювання безпеки. Структурно-функціональна схема державного управління безпекою та захистом у НС.

24. Ефективність функціонування системи управління безпекою життєдіяльності в Україні. Важливість здійснення контролю за функціонуванням системи БЖД в Україні.

25. Зонування території за можливою дією вражуючих факторів НС. Загальні засади моніторингу НС та порядок його здійснення. Застосування захисних бар'єрів та видів цивільного захисту.

26. Управлінське рішення, його сутність, правове, організаційне, інформаційне та документальне забезпечення. Загальна технологія та моделі прийняття управлінських рішень. Програми підготовки населення до дій у НС.

27. Спеціальні об'єктові навчання і тренування. Функціональне навчання керівних працівників і фахівців, які організують та здійснюють заходи у сфері цивільного захисту. Критерії та показники оцінки ефективності функціонування системи безпеки та захисту в НС об'єкта господарювання.

28. Фінансування заходів із ліквідації наслідків НС, відшкодування збитків постраждалим. Порядок надання фінансової допомоги та схема опрацювання звернень щодо виділення коштів із резервного фонду державного бюджету. Порядок підготовки матеріалів, на підставі яких надається експертний висновок щодо рівня НС.

29. Порядок надання населенню інформації про наявність загрози або виникнення НС, правил поведінки та способів дій в цих умовах.

Сутність і особливості оперативного управління за умов виникнення НС. Спеціально уповноважений керівник та штаб із ліквідації НС.

Сили і засоби постійної готовності.

30. Мета і загальна характеристика рятувальних та інших невідкладних робіт. Організація взаємодії сил при проведенні аварійно-рятувальних робіт та основних видів забезпечення у зоні НС. Технічні засоби і способи проведення дезактивації, дегазації та дезінфекції території, техніки, транспорту, будівель, приміщень, одягу, взуття і засобів захисту, продовольства, води, продовольчої сировини і фуражу.

31. Спеціальні відомчі та позаштатні формування, які залучаються (у межах їх тактико-технічних можливостей) до проведення рятувальних та інших невідкладних робіт. Матеріально-технічне, медичне та інші види забезпечення при проведенні рятувальних та інших невідкладних робіт на об'єктах галузі. Організація життєзабезпечення населення у НС та надання гуманітарної допомоги потерпілим.